

Udskriftsdato: 23. december 2025

FOU nr 1980.674 (Gældende)

Telefonisk besvarelse af skriftlig forespørgsel

Ministerium: Folketinget

Telefonisk besvarelse af skriftlig forespørgsel

Udtalelse vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt en skriftlig forespørgsel til undervisningsministeriet om fortolkningen af bestemmelser i en bekendtgørelse burde være besvaret skriftligt. Kritiseret sagsbehandlingstiden, for sen og manglende besvarelse af rykkere, manglende orientering af klageren i øvrigt, at der ikke på sagen var gjort notat om den nævnte telefonsamtale, og at ministeriet ikke havde orienteret klageren skriftlig om ministeriets forståelse af telefonsamtalen.

(J. nr. 1980-487-710)

I skrivelse af 24. april 1980 klagede vikarklubben, Dansk kommunal Arbejderforbund, afd. 4, (senere Landsforeningen for faglærere og lærervikarer) over, at undervisningsministeriet endnu ikke havde besvaret vikarklubbens forespørgsel af 20. december 1978 til ministeriet om, hvorvidt udtrykket »faste vikarer« i § 1, stk. 1, i undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 206 af 5. maj 1978 om lærerråd og fælleslærerråd uden for København omfatter »løse vikarer med garanteret timetal«, og over, at undervisningsministeriet heller ikke havde besvaret klubbens rykkerskrivelse af 23. marts 1979.

Om vikarklubbens henvendelser til ministeriet og ministeriets ekspeditioner i den anledning fremgik følgende af de foreliggende oplysninger:

1978:

20.12. : Vikarklubben anmodede i skrivelsen undervisningsministeriet om at oplyse, »hvorvidt udtrykket »faste vikarer« i undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 206 af 5. maj 1978 om lærerråd og fælleslærerråd uden for København, § 1, stk. 1, også omfatter løse vikarer med garanteret timetal«. Vikarklubben anmodede ministeriet om at »foranledige en afklaring herpå så hurtigt om overhovedet muligt«.

1979:

23.3. : Vikarklubben rykkede i skrivelsen undervisningsministeriet for svar på skrivelsen af 20. december 1978. Klubben anmodede ministeriet om at angive det forventede svartidspunkt.

25.4. : Vikarklubben havde en telefonsamtale med undervisningsministeriets sagsbehandler om sagen. I en udtalelse til mig i anledning af klagen oplyste ministeriet herom, at der på det tidspunkt forelå et udkast til ministeriets svar i sagen, og at ministeriets sagsbehandler erindrede telefonsamtalen og herunder at have redegjort for resultatet af ministeriets overvejelser i sagen og at have citeret det nævnte svarudkast. Sagsbehandleren var af den opfattelse, at sagen dermed var afsluttet telefonisk. Der fandtes ikke i ministeriets sag notat om telefonsamtalen.

Ifølge vikarklubbens notat om telefonsamtalen lovede sagsbehandleren, »at der snart kom svar - det vil sige inden 1 måned«.

26.10. : Forbundet for offentligt ansatte, Dansk kommunal Arbejderforbund, erindrede i en skrivelse ministeriet om svar i sagen og henviste i den forbindelse til telefonsamtalen den 25. april 1979, hvorefter »der snarest muligt skulle foreligge et svar«.

1980:

24.4. : Vikarklubben klagede som nævnt til mig.

6.5. : Sagsbehandleren i undervisningsministeriet oplyste i en telefonsamtale med en af mine medarbejdere, at ministeriet havde færdigbehandlet sagen i foråret 1979, og at ministeriet i en telefonsamtale den 25. april 1979 over for vikarklubben havde redegjort for sin opfattelse af det fortolkningsspørgsmål, som klubben havde rejst i skrivelsen af 20. december 1978. Sagsbehandleren oplyste, at det var ministeriets

almindelige praksis at betragte sådanne sager som afsluttet ved en telefonisk redegørelse, og at ministeriet derfor ikke havde fundet anledning til at meddele vikarklubben skriftligt svar på henvendelserne af 20. december 1978 og 23. marts 1979.

6.5. : Undervisningsministeriet sendte vikarklubben det allerede før den 25. april 1979 udfærdigede, men ikke afsendte, svar på klubbens forespørgsel. Ministeriet udtalte bl. a., at ordningen med garanteret timetal for løse vikarer ikke havde hjemmel i undervisningsministeriets cirkulære af 4. december 1973 om timelærere, vikarer og faglærere i folkeskolen, samt at en eventuel aftale mellem et kommunalt skolevæsen og en løs vikar om garanteret timetal således ikke havde retsvirkninger i andre sammenhænge.

Ministeriet sendte samtidig Dansk kommunal Arbejderforbund og mig kopi af sin skrivelse til vikarklubben.

I anledning af klagen anmodede jeg undervisningsministeriet om nærmere at redegøre for sin praksis, jfr. telefonsamtalen den 6. maj 1980, hvorefter skriftlige forespørgsler blev betragtet som afsluttet (besvaret) ved mundtlige redegørelser, og herunder for spørgsmålet om, i hvilket omfang ministeriet i forbindelse med en mundtlig redegørelse sikrede sig, at de pågældende klagere eller parter i en sag var indforstået med alene at modtage en mundtlig redegørelse som svar på den skriftlige henvendelse.

Jeg anmodede endvidere ministeriet om at oplyse, hvorledes henvendelser om sagen fra vikarklubben og Dansk kommunal Arbejderforbund efter den 25. april 1979 var blevet besvaret.

Jeg modtog en udtalelse fra undervisningsministeriet, hvori ministeriet bl.a. anførte følgende vedrørende telefonsamtalen den 25. april 1979 mellem vikarklubben og sagsbehandleren i undervisningsministeriet:

»... Sagsbehandleren har oplyst, at hun var af den opfattelse, at sagen dermed var bragt til afslutning telefonisk, og at hun derfor ikke - som angivet i vikarklubbens skrivelse af 24. april 1980 - har lovet svar inden en måned. Beklageligvis findes et notat om telefonsamtalen ikke i sagen.

...«

Med hensyn til sagsbehandlingstiden udtalte ministeriet i øvrigt:

»...

Den 26. oktober 1979 rykkede Dansk kommunal Arbejderforbund for svar på det af vikarklubben rejste spørgsmål. Denne skrivelse er indgået til behandling på en omfattende principiel sag vedrørende forskellige spørgsmål om ansættelsesforhold for løse vikarer. I sagen har der været flere ekspeditioner både før og efter vikarklubbens telefoniske henvendelse i april 1979, ligesom sagen har været udlånt til brug ved behandling af andre sager, hvilket synes at være årsagen til, at skrivelsen fra Dansk kommunal Arbejderforbund ikke er blevet besvaret før den 6. maj 1980.

Ministeriet beklager den sene bevarelse.

...«

Vedrørende praksis med hensyn til telefoniske besvarelser af skriftlige henvendelser udtalte ministeriet:

»... at ministeriet kun yderst sjældent besvarer skriftlige henvendelser telefonisk. I de meget få tilfælde, hvor denne fremgangsmåde har været anvendt, har der været tale om klare og enkle spørgsmål, og det har været en forudsætning, at modtageren af svaret har givet udtryk for, at han herefter ikke forventede et skriftligt svar. I så fald refereres telefonsamtalen kort, og referatet lægges på sagen, ligesom det noteres, at skrivelsen er besvaret og kan henlægges.

...«

I en skrivelse til vikarklubben udtalte jeg følgende:

»1. Sagsbehandlingstiden.

I forhold til vikarklubben, der efter det oplyste ikke opfattede sagen som afsluttet efter telefonsamtalen den 25. april 1979, varede ministeriets behandling af sagen, fra ministeriet modtog vikarklubbens henvendelse af 20. december 1978, til ministeriet besvarede henvendelsen i skrivelsen af 6. maj 1980, dvs. ca. 16½ måned og dermed så lang tid, at sagsbehandlingstiden i forhold til vikarklubben må forekomme klart urimelig.

Idet jeg med hensyn til de enkelte ekspeditioner, der er foretaget i sagen, henviser til sagsfremstillingen ovenfor, skal jeg nærmere bemærke følgende:

a) Perioden fra undervisningsministeriet modtog klubbens henvendelse af 20. december 1978 og indtil telefonsamtalen den 25. april 1979 mellem vikarklubben og undervisningsministeriet.

Efter det oplyste afsluttede undervisningsministeriet behandlingen af sagen i løbet af denne periode på ca. 4 måneder. Selv om der ikke i denne periode ses at være foretaget ekspeditioner udadtil, finder jeg ikke at have grundlag for at kritisere behandlingstiden i denne periode. Det kommer herved i betragtning, at det rejste spørgsmål var af principiel karakter.

b) Perioden fra telefonsamtalen den 25. april 1979 mellem undervisningsministeriet og vikarklubben og indtil undervisningsministeriet modtog erindringsskrivelsen af 26. oktober 1979 fra forbundet for offentligt ansatte, Dansk kommunal Arbejderforbund.

Efter det oplyste må jeg lægge til grund, at undervisningsministeriet efter telefonsamtalen den 25. april 1979 opfattede sagen som afsluttet, og at ministeriet i perioden indtil erindringsskrivelsen af 26. oktober 1979 ikke havde anledning til at ændre sin opfattelse. Ministeriets manglende ekspeditioner i den periode giver mig derfor ikke anledning til bemærkninger - ud over de nedenfor under 2. anførte bemærkninger vedrørende den telefoniske afslutning af sagen.

c) Perioden fra undervisningsministeriet modtog erindringsskrivelsen af 26. oktober 1979 fra forbundet for offentligt ansatte, Dansk kommunal Arbejderforbund, og indtil undervisningsministeriets afsluttende skrivelse i sagen til vikarklubben den 6. maj 1980.

Efter modtagelsen af skrivelsen af 26. oktober 1979 fra Dansk kommunal Arbejderforbund måtte undervisningsministeriet være klar over, at vikarklubben/kommunalarbejderforbundet ikke opfattede sagen som afsluttet ved telefonsamtalen den 25. april 1979, men ønskede et skriftligt svar.

Uanset de forhold, som undervisningsministeriet i skrivelsen af 3. juli 1980 har anført som årsag til den lange ekspeditionstid, må jeg finde det beklageligt, at undervisningsministeriet ikke snarest efter modtagelsen af kommunalarbejderforbundets skrivelse af 26. oktober 1979 sendte kommunalarbejderforbundet/vikarklubben skriftlig besvarelse. Jeg henviser herved til, at den samlede sagsbehandlingstid i forhold til vikarklubben og Dansk kommunal Arbejderforbund i denne periode blev øget med ca. 6½ måned fra ca. 10 måneder til ca. 16½ måned.

Jeg har gjort undervisningsministeriet bekendt med min opfattelse.

2. Undervisningsministeriets telefoniske afslutning af sagen den 25. april 1979.

Efter min mening tilsiger god forvaltningsskik, at skriftlige ansøgninger, klager og forespørgsler til en forvaltningsmyndighed i almindelighed besvares skriftligt. Noget andet er, at skriftlige besvarelser naturligvis efter omstændighederne kan undlades, hvis den, der har henvendt sig til myndigheden, f. eks. under en mundtlig, eventuelt en telefonisk, drøftelse vedrørende sagen, frafalder et ønske om skriftlig besvarelse. Men selv i sådanne tilfælde kan hensynet til forebyggelse af uklarhed med hensyn til besvarelsens indhold tilsige, at besvarelsen gives skriftligt.

Om den konkrete sag skal jeg først bemærke, at forespørgslen af 20. december 1978 angik et principielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af bestemmelser i en bekendtgørelse, som undervisningsministeriet havde udstedt, og det pågældende spørgsmål tilsagde en besvarelse, der ikke gav anledning til usikkerhed

vedrørende undervisningsministeriets opfattelse. Forespørgslen var således lidet egnet til mundtlig besvarelse.

Jeg må efter de foreliggende oplysninger lægge til grund, at sagsbehandleren i undervisningsministeriet opfattede samtalen den 25. april 1979 med vikarklubben således, at forespørgslen blev besvaret mundtligt, og at vikarklubben frafaldt skriftlig besvarelse.

Det er efter min mening en fejl, at der ikke på sagen blev gjort notat om den således antagne ekspedition i sagen.

Jeg må endvidere være af den opfattelse, at det havde været rigtigst, om undervisningsministeriet - når sagen antoges at være afsluttet på den nævnte måde - havde sendt vikarklubben en kort skriftlig meddelelse om, at ministeriet havde forstået telefonsamtalen således, at vikarklubben efter den modtagne mundtlige besvarelse, ikke ønskede videre foretaget/frafaldt skriftlig besvarelse. En sådan fremgangsmåde bør efter min mening i hvert fald anvendes i alle tilfælde, hvor det ikke efter sagens omstændigheder (navnlig enkeltheden af det pågældende spørgsmål) i forbindelse med samtals forløb må stå som helt utvivlsomt, at ønsket om en skriftlig besvarelse er frafaldet.

Jeg har gjort undervisningsministeriet bekendt med min opfattelse.

3. Undervisningsministeriets manglende besvarelse af erindringsskrivelsen af 26. oktober 1979 fra Forbundet for offentligt ansatte, Dansk kommunal Arbejderforbund, og orienteringen af vikarklubben i øvrigt.

Vikarklubbens rykkerskrivelse af 23. marts 1979 kan vel anses for besvaret ved telefonsamtalen den 25. april 1979, men besvarelsen burde være givet på et noget tidligere tidspunkt, jfr. nedenfor.

Undervisningsministeriet besvarede ikke Dansk kommunal Arbejderforbunds rykkerskrivelse af 26. oktober 1979. Jeg finder dette beklageligt og henviser i den forbindelse til statsministeriets cirkulærskrivelse af 12. oktober 1973 (omtalt i min beretning for 1973, s. 40-41), der er indskærpet ved statsministeriets cirkulærskrivelse nr. 221 af 11. september 1978, hvori det henstilles, at erindringsskrivelser i almindelighed besvares omgående med oplysning om, hvorpå sagens behandling beror, og om, hvornår afgørelsen kan forventes at foreligge.

Det fremgår i øvrigt af sagen, at ministeriet heller ikke på eget initiativ orienterede vikarklubben om sagen, heller ikke i den periode, hvor ministeriet - efter modtagelsen af skrivelsen af 26. oktober 1979 - måtte være blevet klar over, at vikarklubben ikke opfattede sagen som afsluttet. Jeg finder - også bortset fra den ovenfor omtalte erindringsskrivelse - at det havde været rigtigst, at undervisningsministeriet havde givet en orientering. Jeg henviser herved igen til de nævnte cirkulærskrivelser fra statsministeriet, hvori det henstilles, at der, når en sags behandling trækker ud, gives vedkommende klager eller ansøger oplysning om, hvorpå sagens behandling beror, og så vidt muligt om, hvornår endeligt svar vil foreligge.

Jeg har gjort undervisningsministeriet bekendt med min opfattelse.«